

ጌጋ ኣብ ልዕሊ ጌጋ ካብ ተሓታትነት ኣየሕብእን እዩ። 15.09.2021

ሱብ ኮይኑ ዘይጋገ ወይ ጌጋ ዘይፍጽም የልቦን። ከይተረድኣካ ብትጋገዮ ጌጋ ክትእረመሉ እቲ ዝዓበዩ ልቦና ዝሓትት ምቕሉልነት እዩ። ካብ ጌጋኻ ተማሂርካን ተኣሪምካን ካልኣይ ከምኡ ዓይነት ጌጋ ከይትፍጽም ክትጥንቀቕን ከተስተብህልን ኣገዳሲ እዩ። ጽቡቕን ቅንዕና ዘለውዎ መንገዲ ሒዘካ ምኻድ ድማ ክብረት ንዓኻ እዩ። ካብ ጌጋኻ ዘይምምሃር ግን እቲ ዝዓበዩ ድንቁርና እዩ።

ጸገም ናይ ተጋሩ ድማ ካብ ተደጋጋሚ ጌጋ ምግባር ዝስዕብ ድንቁርና ናብ ካልእ ዘዩድሊ ሕማቕ ተግባራት እዩ ዘስዕቡሎም ዘሎ። ከም ናብ ሓሶት፣ ትንኩልና፣ ሕሰድና፣ ሰርቂ፣ ምጥፍፋእ፣ ቅንኢ፣ ጃህራ፣ ርእሰ ምትሓት፣ ዘይናትካ ምድላይ፣ ኮፒ ምግባር፣ እምነት ምጉዳል፣ ይቕረ ዘይምፍላጥ፣ ዘይንስኻ ምምሳል፣ ልዕሊ ዓቕምኻ ምኹዋን፣ ላዕሊ ላዕሊ ምጥማት፣ ዓቕምካ ዘይምፍላጥ፣ ዘይምእድኻ ምጥማት፣ ምስራቕ ደርፊታት፣ ምጥምዛዝ ታሪኽን ምትምናይ ኣሳእልን እዩ ዘውድቕ። እዚ ጥራይ ዘይኮነ እቲ ዝዓበዩ ሕማም ናይ ተጋሩ ብርእሰ ምትሓት ስለ ዝሰቕዩ ኤርትራውያን እኩዋ ዝገበርዎ እናበሉ ንሕና ኤርትራውያን ዝገበርናዮ ክንብሩ ክብሉ መመሊሶም ናብ ህጉም ዝኣትዉ ዘለዉ። ካልእ ብዙሕ ተጠቂሱ ስለ ዘሎ ብዙሕ ኣይክንዘረበሉን ኢና። ገል ኣብነት ክንጠቅስ ግን፣ ዓለም ንጁንታ ወያነ ወይ ትግራይ ቦታ ዝደቐቐት ዓይኒ ኣበይ ከምዘላ ዘይትፈልጣ ከላ። ልክዕ ኣለና ክብሉን ኤርትራውያን ዝገብርዎን ዝብልዎን ክደግሙ ክብሉ ነታ ኣቦና ሸኽ ኢብራሂም ሰልጣን፣ ሓያላት ዓለምና ንጉዳይ ኤርትራ ክሓናኹልዎ ምስ ጀመሩ፣ *ጉዳይ ኤርትራ ሕጋዊ መዕለቢ እንተዘይተገርሉ ዞባ ቐርኒ ኣፍሪቃ ሰላም ኣይክረክብን እዩ* ዝበልዎ፣ ከምታ ዘላታ ሰርቕ ኣቢሎም ኩነታት* ትግራይ ሕጋዊ መፍትሒ እንተዘይተገርሉ ዞባና ሰላም ኣይክረክብን እዩ* ኢሎም ንክብሩም ናብ ላዕሊ ኣመጣጢሮማ። ኮፒ ስለዝፈትዉ ከም ናይ ኤርትራውያን ፈቲሻል ከካይዱ፣ ደርፍታትን ድራማታትን ኣሳእልን ክሰርቁ ። ኮታ ኤርትራውያን ንገብሮ ኩሉ ክንብሩ ከይደቀሱ እዮም ዝሓድሩ። ብሓንጎል ትግራዊ ተሰርሖ ስራሕ ክሰርሑ ኣይክእሉን እዮም።

ቀንዲ ውድቀት ተጋሩ፣ ካብ ጽልእን ቅንኢን ርሒቐም ምስ ኣሕዋቶም ኢትዮጵያንን ጎረቤቶም ኤርትራን ብሰላም ክነብሩ ዘይምሕሳቦም እዩ። ስለምንታይ ኣብዚ ወዲቕና? ንምንታይ ሰላም ሲኢና? ወያነ ጁንታ ጠቂምናዶ ወላስ ለኪምና? ንምንታይ ምስ ህዝቢ ኢትዮጵያ ተባኢሰና? ንምንታይ ምስ ጎረባብትና ኣብ ዘይንወጾ ጽልኢ ኣቲና? ኢሎም ኣፍ ኣውጺኦም ሓደ ሓቂ ዝዛረብን መፍትሒ ከናዲ ዝብገስ የለን። ኩሎም ዝሓዘዎ ዘዩብሎም ትግራይ ትዕወት ኮይኑ ዘረብኦም። ካብዚ ዕንኪልል ወጺኦም ለውጢ እንተዘይ ኣምጺኦም እዚ ሕማቕ ተግባራቶም

ብቅሊሉ ስለ ዘይሕክኽ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ እናተመሓላለፈ ካብዚ ኣትዮም ዘለዉ ግዘቕቲ ኣይክገላገሉን እዮም።

ካብ ዘመነ ራእስታት ትግራይ ኣሉላን ዮውሃንስን ኣትሒዙ ክሳብ ዘመነ ወያነ ናይ ሎሚ ጁንታ ህዝቢ ኤርትራ ሰላም ኣይረኽቡን። ብፍላይ ኣብዚ ዝሓለፈ 100 ዓመት እንተተመልከትና ብዓይነት ድኣ ይፈላስ ይኸውን እምበር እቲ ተጻብኦ ተጋሩ ንህዝቢ ኤርትራ ንምጽናት ክሳብ ሎሚ ብዘይ ምቁራጽ እዩ ዝካየድ ዘሎ። ብዋጋ ኤርትራ ቀይሕባሕሪ ወኒንካ ሕልሚ ዓባይ ትግራይ ምምስራት እቲ ዘይቅየርን ሕልሞም እዩ። ከምዚ ሎሚ ወያነ ነበረያ ነበረ ከይተበሃሉ ኣብ ደበቢት ምስ ተፈጥሩ ሳላ ህዝባዊ ግንባር ደልዲሎም ኣብ ትግራይ ክትንቀሳቅሱ ጀሚሮም። ነብሶም ክኸእሉ ጫማን ክዳንን መግብን ዕጥቅን ተቅቢሎም ከብቅዑ ዓሻስ ቅልጽሙ እንተ ኣበጠሰ ዝሓየለ ይመስሎ ከም ዝብሃል፣ ወዲ ዓክር ሻዕብያ ተነሲዖም ኣይሊ ተሰሚዖም። ኣንጻርቲ ኣብ ልዕሊቲ ህይወት ዝዘርኣሎም ህዝቢ ኤርትራን ውድቡን ተላዲሎም። ብማነፈሰቶ ትግራይ 1976 ዝፍለጥ ሕልሚ ኣቦሓጎታታ መሳፍንቲ ትግራይ ዮውሃንስን ኣሉላን ከተግብሩ ከይሓፈሩ ተበጊሶም። ኣብ ወረቅት ሕንጥጥ ሕንጥጥ ኣቢሎም ንኤርትራ ገቢቶምን ኣጥፊኦምን፣ ንህዝቦም ፋሕ ፋሕ ኣቢሎም ኣምበርኪኾም ቀይሕባሕሪ ወኒኖም፣ ቦቲ ኻልእ ድማ ራያን ወልቃይትን ለኻኺሞም ምስ ሱዳን ዘራኽብ መንገዲ ፊሒሮም ኣብ መጨረሻ ኣያላት ኮይኖም ክወጹ እዩ ናይ ቐትሪ ሕልሞም። እቲ ዝከፍኦ ድማ ብሓንጎሎም ዘይንቀሳቅሱ ኣደ ለባምን መስተውዓልን ዘዩብሎም እኽብካብ ጁንታ፣ ንኸድምና ከም ጸጋን ዕድልን ወሲዶም ኤርትራ ጥራይ ዘይኮነ ንኢትዮጵያን ከባቢ ቀርኒ ኣፍሪቃ ምሕማስ እዩ እቲ ቀንዲ ዕላምኦም።

ኣብ ዝሓለፈ ልዕሊ 40 ዓመት ታሪኽ ወያነ ኣብ ትግራይ ሓንቲ መዐልቲ ውግእ ኣንጻር ሰርዓት ደርጊ ኢትዮጵያ ተዋጊኦም ሓንቲ ቦታ ነጻ ኣውጺኦም ኣብ ቁጽጽሮም ዘይምእታዎም እዩ። ናይ ደርጊ ፕረሲደንት ኢትዮጵያ መንግስቲ ሃይለማርያም ዝመስከሮ እዩ። ሰርዓት ደርጊ ጉዳይ ኤርትራ ዓዚዘዎ ኩሉ ሰራዊቲ ናብ ኤርትራ ከሰፍር ክብል ትግራይ ዋና ዘዩብላ ገዲፍዎ ከይዱ። ጅብ ከሄደ ውሻ ጮኽ (ዝብኢ ምስ ከደ ከልቢ ነብሐ)ከምዝብሃል፣ ወያነ ንትግራይ ነጻ ኣውጺእና ደሎም ናብ ኢትዮጵያ ክቐጽሉ ኣይደለዩን ኔሮም። ህዝባዊ ግንባር ግን ሓንጊሩ ድዩ ኣብ ታንክታቲ ሓዚሉ 4 ኪሎ ኣዲስአበባ ዱብ ኣቢልዎም። ዘይፈልጥዎ ረኺቦም። ኣብ ክንዲ ነቲ ደጋፊኦምን ዘዕቡዮምን ህዝባዊ ግንባር ኣመሰጊኖም ብሰላም ክከብሩ ዝፍትኑ፣ ኣንጻሩ እዮም ተበጊሶም። መታን እቲ ሕልሚ ዓባይ ትግራይ ከተግብሩ።

ንኢትዮጵያ ብቢሄርን ዘርእን ሕምስምስ ኣቢሎም 27 ዓመት መመላእታ ሰሪቆም፣ መዝሚዞም፣ ዘሪፎም፣ ቀቲሎምን ሓሪዶምን ካብ ጥላም ጫማ ናብ ፓላሶትት

ምውናን ኢትዮጵያ። ብዋጋ ህዝቢ ትግራይ። ህዝቢ ትግራይ ግን ተረሲቡ ተኸዲቡን እዩ። ወያነ ኣብ ትግራይ ዝገበርዎ እንተኔሩ ንህዝቢ ትግራይ ከምዘይናቶም ስለ ዝርእይዎ፣ ኣብ ማእከል ዕዳጋ ሓውዜን ንገዛእ ህዝቦም ምጭፍጫፎም እዩ።

ወየንቲ

ጁንታ ንህዝቢ ትግራይ ምስ ኣሕዋቱ ኢትዮጵያን ጎረቤቱ ኤርትራን ኣጸሊኦም ኣብ ክወጾ ዘይክእል ሽግርን ጸበባን ሸሚሞሞ ኣለዉ። እቲ ዘሕዝን ድማ ህዝቢ ትግራይ ንወያነ ጁንታ ነጹጉ ብኢትዮጵያውነቱ ኣሚኑ ምስ ከባቢኡ ብሰላም ንክክብር ዓቕሚ ምስኣኑ እዩ። ተዳሂሉ ድዩ ወላ ሓደ ወይ ሓንቲ ለባም እዩ ተሳኢንዎም? መራሕቲ ወያነ ጁንታ ነቲ ናይ ብ 1976 ዝሓለምዎ ሕልሚ ኣብቲ ንኢትዮጵያ እናመዘመዘዎን ገዝእዎን ክልዉ፣ ውዕለት ክድምንኦን እናረከቡ ብትዕቢት ዓዊሮም መን ከማና እናበሉ እንክለው ዘይተዓወቱስ ሎሚ ጉዜኦም ኣንቂቡ ሞይቶም ክልዉ እቶም ተረፍ መረፍ ዝሓዘዎ ዘዩብሎም ዕላማና ኢትዮጵያ ፋሕፋሕ ንምባል እዩ ኢሎም ኣብ ሓደ ዓመት ዘይኣክል ጊዜ ክንደይ ኣሸሓት ቆልዑት ትግራይ ኣርጊፎሞም ኣለዉ። ብሰንኮም ክንደይ ህዝቢ ኢትዮጵያ ኣመዛቢሎምን ቀቲሎምን ኣለዉ።

ናብ 4 ኪሎ ምምላስ፣ ኤርትራ ምውራር፣ ወልቃይትን ራያን ኣሚሊሶም፣ መንገዲ ሱዳን ከፊቶም፣ ዓፋር ወሪርና ምስ ጁቡቲ ክንራኹብ ኢና ዝሓልምዎ ሕልሚ ፈጸሙ ክኸውን ዘይከውን እዩ። ህዝቢ ትግራይ ብጥመየት እናተሳቐየ እንክሎ ንቆለውዕን መንእሰያትን ትግራይ ንሞት እናዓደሙ ኣብ ጎቦታት ወሎን ጎንደርን የህልቅዎ ኣለዉ። ጁንታ ኣብ መሬት ወሎ ወሪርም ከብትን ሃብትን ሰሪቆም ምኻድ ስለ ዘይኣክሎም ቢሑቕን ሓተላግለትን ተሸኮሞም ምኻደም፣ ህዝቢ ኢትዮጵያ ዝያዳ እዩ ፈንፊንዎም።

ካብዚ ዝሓለፈ 80 ዓመታት ኢትዮጵያውያን ምስቲ ዝነበሮም ምስ ኣመሪካን ኤውሮጳን ቦቲ ዝነበሮም ጽቡቕ ርክብን ምሕዘነትን ከም ናይ ብሓቂ ፈተውቶምን ኣዕርኹቶምን ጌሮም እዮም ዝወሰድዎም ኔሮም። እዚ ዕርክነት ሓያላት ሃገራት መሰረታዊ ዘይኮነስ ኣብ ከባቢ ቀይሕባሕሪ ከዳሚ የድልዮም ስለ ዝነበረ ኢትዮጵያ ብቅዕቲ ኮይና ረኺቦማ። ካብ ሃይለስላሴ ክሳብ ዘመነ ወያነ እንተ ርኣና ህዝቢ ኤርትራ ተሳቐየ እዩ። ንኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ቆሪንካ ቀይሕባሕሪ ምቁጽጸር እዩ ኔሩ እቲ ቅንዲ ዕላማ። ሃይለስላሴ ተኣልዩ መንግስቲ ሃይለማርያም ምስ ተተክኤ ወላ ውን ኣብ ማሕበርነት ዝኣምን እንተነበረ ስርናይን ሓልዮትን ኣመሪካ ኣይተፈልዮን ዝነበረ። ናይ መንግስቲ ሃይለማርያም እቲ ዘገርም ክሳብ ኣብ ስልጣን መጸኡ ኣንጻር ኤርትራ ወራሩ ዘቕንፅ ታሪኽ ኤርትራ ዘይምፍላጡ እዩ። ኤርትራ ኣብ ትሕቲ መግዛእቲ ኢታሊን ኢንግላድ ንሃይለስላሴ ድማ ከም ህያብ (ሰጦታ) ከምእተሃህቡዎ ኣይፈልጥን እዩ ኔሩ።

ካብዞም ዝሓለፉ መራሕቲ ኢትዮጵያ እቲ ዝበለጸ ከዳሚ ወያኔ እዩ ነሩ። ሕብሪ ዓይንና ደስ ዘይበሎ መለስ ዜናዊ ምስቲ ዝነበሮ ሕልሚ ዓባይ ትግራይ ንምዕዋት፣ ኤርትራ ምውራርን ምጽናትን እዩ ነሩ። ኣመሪካውያን ብወገናም ነቲ ፕላን ናይ ፎሰተር ዳልስ ብዘላን ራይዝ ቀጺሉ ስም ኤርትራ እናደወጡ ብእገዳ ወዲ እገዳን እናገበሩ ንወያኔ ክሕግዙ ድሕር ኣይበሉን። ዋላ እኩዋ መርገጽ ናይ ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዘለዎም ሕማቕ ኣረኣጺያን ዘይቅየር እንተኾነ እቲ ኣብ ጊዜ ስርዓት ሪፑብሊካን ትራምፕ ዝተረኸበ ሰላም ልክዕ ኣብቲ መበል 46 ምርጫ ኣመሪካ ተካይዶ ዲሞክራት ባይደን ዝተዓወተሉ ለይቲ፣ ድሕሪ ናይ ክልተ ዓመት ውሸባ ወያኔ ንምክልኻል ኢትዮጵያ ኣጥቂዓ ዳግማይ ናብ ኢትዮጵያ ተመሊሳ ኤርትራ ወራራ ሕልሚ ዓባይ ትግራይ ኣተግቢራ ሓያል ኮይና፣ ኣመሪካውያን ድማ ተቐጻጸርቲ ቀይሕባሕሪ ኮይናም ክወጹ እዩ እቲ ዕላማ። ከዳሚኦም ንምድሓን ክብሉ ነቲ ኣብ ጉድጉዋድ ኣትዩ ዘሎ ጁንታ ካብ መቓብሩ ኣውጺኦም ህይወት ክሰኽዕሉ እዩ ምስ መንግስቲ ኢትዮጵያ ንክደራደር ጸቕጢ ንምግባር ሚዛን ኣመሪካ መሊሱ ናብ ታሕቲ ዘውርድ እዩ። ንጁንታ ወያኔ ምድሓን ኢሎም ምስ ርብዒ ሚልዮን ህዝቢ ቀርኒ ኣፍሪቃ ክኸሰሩ ግድን ድዩ ነሩ?

እቲ ኤርትራ በሊሓን ተሳሓላን ዝወጸትሉ እገዳ ንኢትዮጵያ ውን ኣረኻኸብላ ኣሎ። ኢትዮጵያውያን ዓይኒ ከፊቶም *ዘይበሰበሰ ስርናይ እንታይ ከይተርፈና ክብሉ ጀሚሮም። ካብ 70ታት ኣትሒዛ ኢትዮጵያ መኣከብ ጉሓፍ ተረፍ ስርናይ ኣመሪካን ካናዳን ኮይና እያ ጸኒሓ። ፕረሲደንት ኣመሪካ ጆ ባይደን ኣብ ክንዲ ንሰላም ኤርትራን ኢትዮጵያን ምሕጋዝ ንግብረሽበራዊ ጁንታ ምሕጋዙ ዘገርም እዩ። እዚ ዝብሉና ዲሞክራሲስ ርኢናዮ ኣለና ሓቅነቱ። ኣንጻር ሰላም እናሰርሑ ሓለይቲ ሰላም ክኾኑ በዩናይ መለክዒ እዩ ክርኤ።

ምዕራባውያን ኢደን ዘእተዋሉ ሃገራት በዓል ዒራቕ ሶርያ፣ ሊብያ፣ የመን ኣፍጋኒስታን ኣጋጢምወን ዘሎ ሸግር ኩሉ ዝርእዮ ዘሎ እዩ። ናይዚ ኣብዝን ኣብትን እናበሉ ብዋጋ ካልኣት ጥቕም ክሕልዉ ክብሉ ብኻልእ ወገን ፍሰያ፣ ቻይና፣ ህንዲ ብቐጠባ ኣፍሪቃ እናተቐጸጸርዎ ይመጹ ኣለዉ።

ብሰም ግበረሰናይ ማሕበራት፣ ሰብኣዊ መሰላት እናበሉ ኣብ ፖለቲካን ቁጠባን ሃገራት ኢደም ምእታው ኣብቂዑ እዩ። ብቐጥታ ንጁንታ ንምድሓን ኢሎም ሓገዝ ንህዝቢ ትግራይ ክበጽሑ ኣለዎ እናበሉ ካብ ምፍታን ዓዲ ኣይወዓሉን። ግደ ሓቂ ግን ኣብ ትግራይ ዝደደን ዝተዘርፈን ንብረት የለን። ብኣንጻር እኩዋ ድኣ ናይ ረድኤት ሓገዝ ሒዘን ዝኣተዋ 400 ናይ ጽዕነት መካይን መጎዓዓዚ ሰራዊቱ ክጥቀመለን ዘሚቱ ኣትሪፍወን ኣሎ። ብተወሳኺ ተጋሩ እዩም ኣብ ወሎ ዓፋር ክልልን ጎንደር ኣምሓራን ወሪሮም ራሰዮምን ሰሪቆምን ዘለዉ። ሓገዝ ዘድልዮም

እምበኣር እዞም ብወራር ጁንታ ተመዘቢሎም ዘለዉ እዮም እምበር ብፍሉይ ንህዝቢ ትግራይ ጥራይ ኣይኮነንን።

ኤርትራ ልዕሊ ወየንቲ ጁንታ ተጋሩ ጸላኢ የብላን። ህጂ ውን እታ ሓንትን ወሳኒትን ቃል ንህዝቢ ትግራይ ካብ ጥፍኣት ንህዝቢ ኤርትራ ይቐረ ምሕታት ጥራይ እዩ። እዚ ካልእ ኣሕዋት ኢና፣ ሓደ ዓይነት መግቢ ንምገብ፣ ዘመሰለ ጽውጽዎይ ክርስዕዎ ኣለዎም።

ወያነ ኣብዚ ዘሓለፈ 27 ዓመት ከይተሓለሉ ነጠፎም ዘቃለሰሉ ዘነበረ ንህዝቢ ኤርትራ ብኣውራጃ፣ ዓዲ፣ ዓልዮትን ሃይማኖትን ፈላልዮም ከናቐትዎ ዘገበርዎ ከንቲ ፈተነ ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ሕማቕ ብቐሊሉ ዘይርሳዕ ታሪኽ እዩ።

ህዝቢ ኤርትራ ዓዲ 9 ቢሄራትን 6 ዞባ ምኹዎና ኣይተሰወጦምን ዘሎ። ምዕላይ ገዲፍዎም ከምዘሎ ዘረድኣካ ገና ብኣውራጃ ክኸፋፍሉ ምፍታኖም እዩ። ካብ ኩሉ ኣብ መንጎ ህዝቢ ኤርትራ፣ ህግደፍ፣ መራሕቲ ኤርትራን ምክልኻል ሰራዊት ኤርትራ ክፈላልዩ ምፍታኖም እዩ።

ወያነ እዚ ኩሉ ክፍኣትን ዓሎቕን ማንታ ማንታ ምሕሳብን ምስ ኣኸዳሚኦም ኣመሪካ ሓደ እዩ። ካብቲ ማንታ ኣታሓሳስባ ኣለዎም ንብሎ ሓንቲ ኣብነት ክንጠቅሱ። ኣብ ዘሓለፈ ሓድሻ ዓመት ግእዝ ጆ ባይደን ንኤርትራን ኢትዮጵያን ናይ ሓጎስ መልእኽቲ ሊኢኹ ከብቅዕ ኣብ ሓደ ሰሙን ዘይመልእ ጊዜ ንግብረ ሸበራዊ ጁንታ ከድሕን ክብል ብእገዳ ከምበርክኻና ምሕሳብ እዩ።

ወያነ ድማ ዘዩሕዋት ክነሰና ኣሕዋት ይብሉ ግን ንምጽናትና ድማ ይቃለሱ። ኣብ መጨረሻ እገዳን ተጸብኦ ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ሓድሻ ኣይኮነን። ኢትዮጵያውያን ካባና ክመሃሩ ኣለዎም።

ክእግዱና ካብ ዘጅምሩ ናይ ዘሓለፈ 20 ዓመት ጥራይ ዘይክነስ ካብ ዘሓለፈ 80 ዓመት ኣትሒዞም እዮም። ተጋሩ ጌግኦም ኣሪሞም ሕማቕ ታሪኻም የሓዲሶም ብሰላም ከይነብሩ ብውግእን ጥምየትን ሱብ የርግፍዎ ኣለዉ።

ካብ ጌጋ ከይመሃሩ ክብሉ ሓቂ እናሓብኡ ክሳብ መዓስ እዮም ክጋገዩ።

ዓወት ንሓፋሽ !!

ተሰፋይ ወልደጊዮርጊስ
ጀርመን